

Dôvodová správa

B. Osobitná časť

K § 1

§ 1 upravuje predmet zákona o osvedčovaní zhody listín a pravosti podpisov na listinách.

K § 2

§ 2 obsahuje súbor základných pojmov súvisiacich s osvedčovaním. Ustanovuje sa definícia pojmu listina, predložená listina, kópia listiny a osvedčujúca osoba.

K § 3

Vymedzuje sa pôsobnosť orgánov štátnej správy a miestnej samosprávy pri výkone agendy osvedčovania zhody listín a pravosti podpisov a výkon štátneho odborného dozoru.

K § 4

Osvedčenie možno vykonať na základe ústnej alebo písomnej žiadosti fyzickej osoby (ďalej len „žadateľ“), ktorá je plnoletá a plne spôsobilá na právne úkony. Občiansky zákonník v § 8 definuje nadobudnutie plnoletosti dovŕšením 18. roku veku. V prípade žiadosti osoby, ktorá nedovŕšila 18 rokov, ale nadobudla spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu na základe rozhodnutia súdu, možno taktiež vyhovieť.

Odsek 2 tohto ustanovenia vymedzuje druhy dokladov, ktorými žiadateľ môže preukázať svoju totožnosť pri úkone osvedčenia.

Občan Slovenskej republiky preukazuje svoju totožnosť podľa § 2 ods. 1 zákona č. 395/2019 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov platným občianskym preukazom alebo podľa § 7 zákona č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov platným cestovným dokladom. V zmysle tohto ustanovenia potvrdenie o občianskom preukaze nie je možné akceptovať ako doklad preukazujúci totožnosť žiadateľa. V prípade, že o osvedčenie požiada člen lodnej posádky, svoju totožnosť môže podľa § 21 ods. 1 zákona č. 435/2000 Z. z. o námornej plavbe preukázať námorníckou knižkou.

Ak je žiadateľom občan Európskej únie alebo štátny príslušník tretej krajiny, týmto ustanovením sa vymedzuje ako doklad jeho totožnosti platný cestovný doklad.

Odsek 3 oprávňuje okresný úrad alebo obec k výberu správneho poplatku za vykonanie osvedčenia, a to podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. V prípade zvýšenej náročnosti môže byť tento poplatok zvýšený až o 100 %. K zvýšenej náročnosti môže dochádzať v prípadoch akými sú napr. vykonávanie úkonu urýchlene, mimo úradnej miestnosti, po pracovnej dobe, v nestránkový deň alebo ak úradu vzniknú zvýšené náklady súvisiace s osvedčovaním.

Odsek 4 ustanovuje, že ak žiadateľ požiada o vyhotovenie kópie, okresný úrad alebo obec môže tejto žiadosti vyhovieť a to v prípade, že im to technické vybavenie umožňuje. Tento úkon taktiež predstavuje zvýšenú náročnosť pre okresný úrad a obec.

Keďže správny poplatok vybraný obcou predstavuje príjem obce, je v jej kompetencii vymedziť prípady, kedy ide o zvýšenú náročnosť a zároveň upraviť výšku tohto správneho poplatku.

K § 5

Ustanovenie ukladá povinnosť a zodpovednosť osvedčujúcej osoby preveriť zhodu kópie listiny s predloženou listinou, z ktorej bola kópia vyhotovená, preveriť, že predložená listina je originálom alebo úradne osvedčenou kópiou listiny. Osvedčujúca osoba zodpovedá za to, že osvedčenie sa vykoná v súlade so zákonom.

K § 6

Ustanovenie zavádza jednotnú osvedčovaciu doložku zhody kópie listiny s predloženou listinou. Doložka bude obsahovať zákonom ustanovené náležitosti.

Dodatočné vpisovanie akýchkoľvek ďalších údajov a záznamov do už osvedčenej listiny je týmto ustanovením neprípustné.

K § 7

Ustanovenie definuje okolnosti, kedy okresný úrad alebo obec osvedčenie zhody listín nevykoná. Vychádzajúc zo súčasnej praxe, sa týmto ustanovením rozširuje zoznam listín, pri ktorých sa osvedčenie nevykoná. V súčasne platnom zákone o osvedčovaní je tento rozsah strohejší, a preto vzniká rôznorodý výklad jeho ponímania. Z uvedeného dôvodu osvedčujúce osoby často nadobúdajú právnu neistotu, či sú kompetentné osvedčenie vykonať.

Súčasťou ustanovenia sú aj exaktne vymedzené listiny, napr. dvojjazyčné vysokoškolské diplomy alebo vysvedčenia vydávané školskou sústavou Slovenskej republiky. Ide o listiny, ktoré sú napísané okrem štátneho jazyka i v cudzom jazyku, pričom obe jazykové verzie musia byť zhodné. Použitie takýchto osvedčených kópií je možné na úradné účely iba na území Slovenskej republiky.

V súčasnosti je mnoho listín opatrených rôznymi ochrannými prvkami, ktorých cieľom je ochrana samotnej tlačoviny pred jej kopírovaním a zneužitím. Z uvedeného dôvodu, ak predložená listina obsahuje ochranný prvok ako napr. vodoznak, reliéfna pečiatka, suchá pečať alebo optický variabilný prvok a pri vyhotovení kópie dochádza k jeho vymiznutiu, nie je možné vykonať osvedčenie takejto listiny.

K § 8

Odsek 1 definuje náležitosti postupu pri osvedčovaní pravosti podpisu žiadateľa.

Odsek 2 obsahuje definíciu pojmu podpis žiadateľa. Za vlastný podpis sa považujú napísané znaky identifikujúce danú osobu a to, keď písací prostriedok je vedený ktoroukoľvek končatinou, protézou, či ústami konajúcej osoby.

Odsek 3 definuje, aký podpis sa nepovažuje za vlastný. Pri úkone osvedčenia pravosti podpisu na listine sa vychádza z toho, že žiadateľ o osvedčenie prejaví vôľu listinu podpísať a zároveň rozumie obsahu listiny.

Odsek 4 zavádza možnosť vykonávať osvedčovanie pravosti podpisov osobám, ktoré nemôžu čítať alebo písať. Zavedenie tohto ustanovenia súvisí s prijatým Dohovorom OSN

o právach osôb so zdravotným postihnutím z 13. decembra 2006 v New Yorku a jeho účelom je predchádzať diskriminácii takýchto osôb.

Osvedčenie pravosti podpisu na listine žiadateľa, ktorý nemôže čítať alebo písať, sa vykoná, ak bol žiadateľ pri úkone osvedčenia pravosti podpisu na listine oboznámený s obsahom listiny prostredníctvom inej osoby, prístroja alebo špeciálnej pomôcky a je schopný vlastnoručne listinu podpísať. O tejto skutočnosti sa urobí záznam do osvedčovacej knihy. Vyhotovenie úradnej zápisnice sa podľa § 40 ods. 6 Občianskeho zákonníka pri tomto úkone nevyžaduje.

K § 9

Zavádza sa jednotná osvedčovacia doložka osvedčenia pravosti podpisu na listine. Doložka bude obsahovať zákonom ustanovené náležitosti.

K § 10

Ustanovenie definuje prípady, kedy okresný úrad alebo obec osvedčenie pravosti podpisu na listine nevykoná. Vychádzajúc zo súčasnej praxe, sa týmto ustanovením rozširuje zoznam prípadov, kedy nie je možné žiadateľovi o osvedčenie pravosti podpisu vyhovieť. V súčasne platnom zákone o osvedčovaní je tento rozsah strohejší, a preto vzniká rôznorodý výklad jeho ponímania. Z uvedeného dôvodu osvedčujúce osoby často nadobúdajú právnu neistotu, či sú kompetentné osvedčenie vykonať.

Podľa tohto ustanovenia osvedčujúca osoba nie je oprávnená osvedčiť svoj vlastný podpis na listine. Týmto úkonom by nebola naplnená základná podmienka osvedčovania, kedy okresný úrad alebo obec zodpovedá v zmysle § 8 za dohľad nad vykonaním podpisu, uznaním tohto podpisu za vlastný a za korektnosť výkonu osvedčovania v zmysle zákona.

Osvedčenie pravosti podpisu na listine sa taktiež nevykoná, ak bol podpis na listinu graficky aplikovaný prostredníctvom pečiatky alebo výpočtovej techniky. Takúto formu podpisu nie je možné akceptovať z dôvodu, že pri úkone osvedčovania pravosti podpisu sa podľa § 8 vyžaduje vyhotovenie vlastného podpisu.

Ustanovenie ďalej ustanovuje, že osvedčenie pravosti podpisu na listine sa nevykoná, ak predmetná listina má byť následne použitá v zahraničí. Na tieto účely osvedčenie pravosti podpisu vykonáva notár, a to podľa § 58 ods. 5 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok). Výnimkou sú potvrdenia o žití Českej správy sociálneho zabezpečenia. V súvislosti s uzatvorenou Zmluvou medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 318/1994 Z. z. o uzavretí Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení) sa pri uplatňovaní práv občanov v rámci sociálneho zabezpečenia v Českej republike postupuje rovnako ako pri sociálnom zabezpečení v Slovenskej republike. Podľa čl. 4 tejto zmluvy pri používaní právnych predpisov jedného zmluvného štátu sú občania tohto zmluvného štátu rovní občanom druhého zmluvného štátu. Podľa čl. 22 zmluvy žiadosti, opravné prostriedky a iné podania, ktoré sa predkladajú pri vykonávaní tejto zmluvy alebo právnych predpisov jedného zmluvného štátu na príslušnom úrade, u nositeľa zabezpečenia, na inom príslušnom orgáne alebo na súde jedného zmluvného štátu, sa považujú za žiadosti, opravné prostriedky a iné podania predkladané na príslušnom úrade, u nositeľa zabezpečenia, na inom príslušnom orgáne alebo súde druhého zmluvného štátu. V súvislosti s uvedeným sa pri osvedčení pravosti podpisu na potvrdenie o žití do Českej

republiky aplikuje § 4 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 o správnych poplatkoch, podľa ktorého je tento úkon oslobodený od správneho poplatku.

Podľa tohto ustanovenia sa taktiež neosvedčí pravosť podpisu na listine, ktorá je napísaná v inom ako v štátnom jazyku. Uvedené sa nevzťahuje na listiny napísané v českom jazyku.

Ďalej sa týmto ustanovením vylučuje možnosť osvedčenia pravosti podpisu na prázdnom liste, nevyplnenom vzore listiny alebo formulári.

Ak žiadateľ o osvedčenie pravosti podpisu predloží doklad totožnosti, ktorému uplynula doba platnosti, nie je možné žiadosti o osvedčenie vyhovieť.

V prípade, že žiadateľ žiada o osvedčenie pravosti podpisu, ktoré zjavne odporuje zákonu, obchádza zákon alebo sa prieči dobrým mravom, takéto osvedčenie sa nevykoná.

K § 11

Odsek 1 ustanovuje, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako vecný gestor, zverejní na svojom webovom sídle vzor osvedčovacej knihy, ktorej účelom je jednotná podoba vedenia evidencie vykonaného osvedčovania zhody listín a pravosti podpisov na listinách na okresných úradoch a obciach. V súvislosti so zabezpečením kontinuálneho výkonu osvedčovania v budove obecného úradu a súčasne i na inom vhodnom mieste sa týmto ustanovením odporúča vedenie evidencie vykonaných osvedčení na obciach vo viacerých osvedčovacích knihách.

Odsek 2 ukladá povinnosť okresnému úradu a obci vzhľadom na osobné údaje uvedené v osvedčovacej knihe a podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zabezpečiť jej ochranu pred zneužitím údajov v nej obsiahnutých, jej odcudzením, stratou, zničením alebo poškodením.

Odsek 3 ustanovuje, že v osvedčovacej knihe sa vedie evidencia vykonaných záznamov počas kalendárneho roka, a to od 01. 01. do 31. 12., ktorá začína poradovým číslom 1. Každé vykonané osvedčenie je vedené samostatným záznamom. Ak sa osvedčovacia kniha vypíše skôr ako k 31. 12., okresný úrad alebo obec založí ďalšiu osvedčovaciu knihu, pričom tieto knihy sú chronologicky očíslované podľa dátumu používania. Pri uzavretí osvedčovacej knihy osvedčujúca osoba vykoná pod poslednou položkou záznam o uzavretí s dátumom uzavretia, svojím podpisom a odtlačkom úradnej pečiatky okresného úradu alebo obce.

Odsek 4 nariaďuje z dôvodu riadneho výkonu štátneho odborného dozoru archivovanie uzavretej osvedčovacej knihy po dobu desať rokov.

K § 12

Ustanovuje sa obsahová štruktúra osvedčovacej knihy listín, ktorá predstavuje nosnú evidenciu vykonaných osvedčení listín okresným úradom alebo obcou za dané obdobie. Hlavným cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť zjednotenie používaných tlačív osvedčovacích kníh listín v praxi.

Osvedčovací kniha listín pozostáva z úvodného listu a ďalších strán predpísaného tlačiva, do ktorého osvedčujúca osoba zaznamenáva údaje súvisiace s úkonom osvedčenia zhody listiny.

Odsek 1 ustanovuje, že na úvodný list osvedčovacej knihy listín sa uvedie názov okresného úradu alebo obce, dátum a miesto založenia osvedčovacej knihy a počet jej strán. Čitateľne sa vyznačí podpisový vzor osvedčujúcej osoby, a to v tvare meno, priezvisko a jej podpis. Úvodný list sa opatrí úradnou pečiatkou okresného úradu alebo obce. Pri okresnom úrade sa uvedie aj názov príslušného odboru.

Odsek 2 ustanovuje náležitosti ďalších strán osvedčovacej knihy listín, ktoré nasledujú po úvodnom liste. Strany v knihe sú chronologicky očíslované.

K § 13

Ustanovuje sa obsahová štruktúra osvedčovacej knihy pravosti podpisov, ktorá predstavuje nosnú evidenciu vykonaných osvedčení podpisov na listinách okresným úradom alebo obcou za dané obdobie. Hlavným cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť zjednotenie používaných tlačív osvedčovacích kníh pravosti podpisov v praxi.

Osvedčovací kniha pravosti podpisov pozostáva z úvodného listu a ďalších strán predpísaného tlačiva, do ktorého osvedčujúca osoba zaznamenáva údaje súvisiace s úkonom osvedčenia pravosti podpisu a do ktorej sa žiadateľ pred úkonom osvedčenia podpíše.

Odsek 1 ustanovuje, že na úvodný list osvedčovacej knihy pravosti podpisov sa uvedie názov okresného úradu alebo obce, dátum a miesto založenia osvedčovacej knihy a počet jej strán. Čitateľne sa vyznačí podpisový vzor osvedčujúcej osoby v tvare meno, priezvisko a jej podpis a obdobie trvania jej poverenia. Úvodný list sa opatrí úradnou pečiatkou okresného úradu alebo obce. Pri okresnom úrade sa uvedie aj názov príslušného odboru.

Odsek 2 ustanovuje náležitosti ďalších strán osvedčovacej knihy pravosti podpisov, ktoré nasledujú po úvodnom liste. Strany v knihe sú chronologicky očíslované.

K § 14

Odsek 1 ustanovuje, že osvedčovanie sa vykonáva v úradnej miestnosti okresného úradu alebo obce. Zároveň toto ustanovenie umožňuje obciam vykonávať osvedčovanie aj na inom vhodnom mieste, avšak iba v územnej pôsobnosti obce. Z praxe vyplýva, že ide o miesta ako napr. domácnosť, nemocnica, zariadenie sociálnych služieb, stacionár a podobne. Výkon osvedčenia mimo určenej miestnosti obce je na zvážení obce.

Odsek 2 zavádza pre obce možnosť vykonať osvedčenie pravosti podpisu žiadateľovi, ktorý je umiestnený v ústave na výkon väzby alebo v ústave na výkon trestu odňatia slobody.

Odsek 3 ustanovuje, že osvedčujúca osoba pri úkone osvedčenia zhody listiny a pravosti podpisu na listine nezodpovedá za obsah predloženej listiny, správnosť ani pravdivosť skutočností uvedených v tejto listine.

Odsek 4 ustanovuje spôsob vyhotovenia osvedčovacej doložky.

Odsek 5 ustanovuje, že ak je žiadateľom cudzinec, ktorý pri úkone osvedčenia predloží doklad totožnosti neobsahujúci záznam o rodnom čísle, tento údaj sa nevyžaduje.

Do osvedčovacej doložky osvedčenia pravosti podpisu na listine podľa § 9 a osvedčovacej knihy podľa § 12 a 13 sa zaznamená obdobné číslo alebo identifikátor, ktorého účelom je jednoznačná identifikácia v zmysle právneho poriadku štátu, ktorého je táto osoba štátnym občanom. Prípadne sa zaznamená dátum jeho narodenia.

Odsek 6 ustanovuje podobu vyhotovenia osvedčovacej doložky.

Odsek 7 upravuje postup zväzovania viacstranných osvedčovaných listín alebo listín, na ktorých pravosť podpisu má byť osvedčená. V prípade, že predložená listina pozostáva z dvoch alebo viac listov, je potrebné ich spojiť trikolórnou šnúrou vo farbách štátnej vlajky, ktorej konce sa prekryjú nálepkou opatrenou odtlačkom úradnej pečiatky okresného úradu alebo obce.

K § 15

Ustanovujú sa prechodné ustanovenia.

K § 16

Týmto ustanovením dochádza k zrušeniu predchádzajúcej právnej úpravy výkonu osvedčovania na okresných úradoch a obciach.

K § 17

Ustanovuje sa účinnosť zákona.